

**HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN
100ste VERJAARDAG EINDE EERSTE WERELDOORLOG**

**Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen
Eucharistieviering voor de vrede
32ste zondag door het jaar, 11 november 2018, 12 uur**

1 Kon. 17, 10-16

Hebr. 9, 24-28

Mt. 12, 38-44

Broeders en zusters,

Weinig cijfers hebben wereldwijd zulk een symbolische betekenis als 11-11-11. Om 11 minuten na 11 uur op 11 november 1918 begon de wapenstilstand. Er gingen niet alleen erg verwarde weken en dagen aan vooraf, er gingen vooral vier ongehoord zware oorlogsjaren aan vooraf. Cijfers zijn de gemakkelijkste manier om op de oorlogsellende terug te kijken. Met enkele klikken op de computer weet je dat ongeveer 9,5 miljoen militaire slachtoffers het leven lieten: 5,5 miljoen bij de geallieerden, ruim 4 miljoen bij de asmogendheden. Het totale aantal slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog loopt op tot ruim 35 miljoen. Het zijn duizelingwekkende cijfers. De verwoestingen waren groot, ook in ons land, eerst in de strook tussen Luik en Antwerpen en nadien in de Westhoek. De foto's van toen doen huiveren.

Naast de cijfers en de foto's zijn uit de oorlog vele verhalen overgebleven. Verhalen van soldaten en hun familie, van ouders en kinderen, van dorpen en parochies. In West-Vlaanderen stonden in ongeveer elke woonkamer blinkende koperen obussen op de schouw, met daarin wat bloemen of pauwenstaarten, ter herinnering aan de oorlog. Er hingen foto's aan de muur, in ovalen kaders, van ooms of grootooms die sneuvelden in de oorlog. Er zaten medailles in de kast, ooit verleend aan frontsoldaten of oud-strijders. En op menige uitvaart speelde een trompet na de consecratie het 'Te Velde': een ultieme herinnering aan het oorlogsverleden van de overledene. Geen familie zonder haar verhaal van de Eerste Wereldoorlog. Het 'Te Velde' klonk ook op de uitvaart van mijn grootvader. De kogel die hem trof aan de IJzer liet ik inwerken in een borstkruis dat ik draag op 11 en 15 november. Ik draag het borstkruis ter herinnering aan hem en aan alle oorlogsslachtoffers van vroeger en van nu. Kogels van geweld en palmtakken van vrede: ze vinden elkaar op het kruis van Jezus Christus.

Waartoe heeft deze wereldoorlog gediend? Waartoe heeft het leven van de overleden slachtoffers gediend? Ongetwijfeld kunnen we zeggen dat wij de vrijheid en de onafhankelijkheid van ons land aan hen te danken hebben. Zij hebben onze eer als klein land in het centrum van Europa hoog gehouden. Daarvoor blijven wij hen erkentelijkheid verschuldigd. Echter, zijzelf hebben geen deel gehad aan de vreugde om het einde van de oorlog, noch aan de nieuwe instellingen en de nieuwe samenleving die na de oorlog zijn ontstaan. De kostprijs hebben zij betaald, de verdienste ervan hebben zij voor anderen moeten laten. Behoren zij dan zomaar tot het sociaal passief van de geschiedenis? Stond er na de oorlog ook op hen iemand te wachten met liefde en tederheid? Stond er iemand borg voor hun geluk en voor de voltooiing van hun afgebroken levensverhaal? Daarvoor kijken wij – gelovigen evengoed als vele niet-gelovigen – dan naar God. Het moet gezegd: dat is wel bijzonder gemakkelijk voor de mensheid! Schulden maken en de rekening naar God doorschuiven. Ontelbare slachtoffers maken en meerekenen dat God zich wel over hen zal ontfermen. Toch gelovigen wij dat Gods barmhartigheid zoveel onredelijkheid aankan. Het zijn en blijven immers zijn kinderen die door de oorlog de dood ingingen – en nog steeds ingaan. In elke requiemmis zingen we net voor de communie: *Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef hun de eeuwige vrede*. We bidden het vandaag voor alle slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog: dat God hun de vrede mag schenken, die zij hier niet konden of mochten ontvangen.

Ons gebed gaat vandaag nog een stap verder. Nooit klonk de roep ‘Nooit meer oorlog!’ zo luid, als na de Eerste Wereldoorlog. In Europa en in alle continenten overheerste een gevoel van ‘nu is het zeker de laatste keer geweest’; ‘dit zullen wij nooit meer toelaten’; ‘we hebben voor altijd onze les geleerd’. Helaas was het verlangen naar vrede ook toen geen lang leven beschoren. Amper twintig jaar later begon de Tweede Wereldoorlog. En het is sindsdien niet meer opgehouden. Het verwoeste Ieper was maar een aankondiging in miniatuur van hoe verwoeste steden als Aleppo er vandaag uitzien. Je zou voor minder beginnen twijfelen, niet aan God, maar aan de mens. In elke eucharistie bidden we om vrede en geven we elkaar een teken van vrede. Het is bijna routine geworden, liturgische routine. Vandaag willen wij met des te meer aandrang tot God bidden: *Heer Jezus Christus ... let niet op onze zonden, maar op het geloof van uw Kerk, vervul uw belofte, geef vrede in uw naam en maak ons één, Gij die leeft in eeuwigheid!*. Vanwaar kan de vrede nog komen, als ze niet meer van God komt? Geef vrede Heer, geef vrede, de wereld wacht zolang!

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen